

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek, valamint a kéziratok küldendők.

TARTALOM: A dohánygyártmányok a képviselőházban. — A dohánykísérletek szövetsége. — Kiválogathatják-e a vevők a szivart? — Vegyes hírek.

A dohánygyártmányok a képviselőházban.

A magyar dohánymonopolium termékeit esetről-esetre a képviselőházban kritika tárgyává teszik, amely azonban majdnem mindig csupán arra szorítkozik, hogy egyik vagy másik fajtát kifogásol. Majd a Virginia, majd a Trabuco, majd pedig ez vagy amaz a szivar minősége ellen van panasz. De általános, a gyártásra általában kiterjeszkedő bírálatot nem hallunk.

S ez azt bizonyítja, hogy az illető felszólalások egyik-másik fajta minőségéről nem jelennek egyebet, mint egyes ember véleményét, amelyet valamely fajtájú dohánytermékről magának alkotott. Az ilyen kritikának azonban legcsekélyebb értéke sincs.

Egészen másképpen hangzott az az interpelláció, amelyet egy képviselő nemrég a pénzügyminiszterhez intézett. A költségvetés tárgyalása alkalmával az illető képviselő szóba hozta az olcsó fajtájú szivarok minőségét s azt rossznak jellemezte. Igazán demokratikus és méltányossági szempontból ez a felszólalás teljesen helyén való lett volna, ha indokolt lenne. Azonban ezt nem lehet róla mondani. Mert éppenséggel az olcsó fajok, mint pld. Cuba, Virginia, Portorico és a rövid szivarok árúknak teljesen megfelelnek úgy, hogy el lehet mondani, hogy ezeket a szivarokat olyan államokban, ahol nincsen egyedáruság, ugyanezek az árakon minden ellenvetés nélkül vásárolnák és igen jónak találnák.

Tessék korholni ott, ahol van megróni való. De az érdemet is el kell ismerni. Megengedjük,

hogy gyakran előfordul, hogy egyik gyártmány rosszabb a másikinál, sőt hogy némelyik szivarok rossz az aromája, rosszul ég stb. stb. De nem szabad elfelejtenünk, hogy a dohány növény és hogy minden levelet nem lehet egyenként aromája tekintetében megvizsgálni.

Nincs egyetlenegy gyártmány a világon, amely e tekintetben teljesen egyforma lenne. A gyártás nem tehet egyebet, minthogy a nyersanyagot megvizsgálja, vajjon alkalmas-e az illető fajtára, továbbá arról gondoskodik, hogy a munkás az előállításnál hanyagul ne járjon el. Ha azonban néha az időjárás és a talaj befolyása alatt egyik vagy másik palánta eredeti nemes jellegét elveszíti, az ellen mitsem lehet tenni. Tehát a dohánytermékek bírálatánál mindenképp előtti szükséges, hogy az összképet tartsuk szem előtt, ne csupán egyetlen fajtát, amelyet az a szerencsétlenség ért, hogy oly anyagból készítették, amelyet a természet rontott meg.

Wekerle pénzügyminiszter ő excellenciája kellő szakértelemmel felelt az interpellációra. Az igazsághoz hiven kijelentette, hogy a megtámadott fajták nagyon jó minőségűek, sőt a külföld elismerését is kivívják. Együttal felemlítette a miniszter, hogy az elárusítás az, amely a dohánytermékek rosszabbodását az Alföldön igen gyakran okozza és hogy ezeken az állapotokon változtatni szándékozik.

Minthogy mi már évek óta foglalkozunk ezzel a tagadhatatlan ténnyel és folytonosan sürgetünk egy rendszeres elárusítási szervezetet, ez alkalomból újból visszatérünk e tárgyra.

Magyarországon van 420, Horvátországban 80 nagyárus. Az országban létező ezen 500 nagytrafikos közül, több mint 300-nak az üzlete fűszerkereskedéssel kapcsolatos s a dohány nagybani elárúsításával csupán azért foglalkoznak, hogy fűszerárui, zsirnemüek stb. jobban fogyjanak, minthogy a kistrafikosoknak is, akik bevásárlásra hozzájuk utaltatnak, ilyen vegyes kereskedéseik vannak.

Nem kétséges most már, hogy a gyárakból és dohányraktárakból érkező egészséges áruk ezekben a különféle szagoktól terhes helyiségekben tökéletesen megromlanak. Minthogy tudvalevőleg a dohánynak az a tulajdonsága, hogy minden külső légbeli vagy szagbehatásra reagál, elképzelhető, hogy a dohánygyártmányokra, a melyeket eddig ilyen behatásoktól megóvtak, mennyire káros hatással van ez. Hogy pedig az áruk ezekben az üzlethelyiségekben tökéletesen el nem romlanak, ez csupán annak a körülménynek tulajdonítandó, hogy a legtöbb vidéki nagyárusnak legfeljebb néhány napra elegendő készlete van, az ottani kistrafikosoknak pedig egyáltalán nincsen raktárjuk. Viszont ez a körülmény is, miként köztudomásu, hátrányára szolgál a dohánytermékeknek, mert egy szivarnak mielőtt a dohányzó kezébe jutna, legalább néhány hétig száraz helyen kell feküdnie. Mind ez semmiesetre sem járul hozzá, hogy az eredetileg jól elkészített szivar minőségét megjavítsa, ellenkezőleg a szivar elromlik, sőt gyakran élvezhetetlenné válik. A dohányjövedék ezeket az állapotokat sinyli, ezt mi tudjuk. Mint látjuk tehát jogtalanul támadják s a közönség méltatlanul kritizálja, mert ő kötelességét becsületesen teljesíti. Azonkívül ez a manipuláció a forgalomnak is tekintélyes kárt okoz s az államkincstárnak nagymértékű károsodását idézi elő.

A pénzügyminiszter ur, miként láttuk ezt az állapotot behatóan tanulmányozta és kifejezte azt a szándékát, hogy ezeken az állapotokon gyökeresen segíteni fog. Nem kételkedünk benne, hogy ez nemsokára meg fog történni nagy előnyére a dohányegyedárúságnak, amelynek jelenleg külföldön is nagy a tekintélye.

A dohánykísárosok szövetsége.

A fővárosi dohánykísárosok nagy része, helyesen felismervén a célok szükségességét és sürgős voltát, amelyeket a szövetség feladatául tűzött ki, csatlakozott

a szövetséghez. Örvendetes jelenség ez, amely a trafikosokat kivánságaik megvalósításához közelebb fogja hozni. Noha az újonnan belépett tagok, mint ezt feltételezzük, a szövetség tendenciáit pontosan ismerik, szükségesnek tartjuk mégis figyelmüket azokra a feladatokra irányítani, amelyeket teljesíteniök kell, ha a trafikosok hivatását a szövetség működése útján erősíteni és javítani akarják. Eddig szokás volt a dohánykísárosok foglalkozását olyannak tekinteni, amelyet szükség esetén bárki kivétel nélkül folytathat. Dohányt és szivart eladni s hozzá még megállapított áron is, hiszen ez a legkönnyebb foglalkozás, így gondolkodott a közönség és sajnos még azok is, akik a trafikosokkal üzleti összeköttetésben állanak. Ennek a felfogásnak ártalmas következményei természetesen nem maradtak el. Nevezetesen a dohányárusok keresetében jutott ez kifejezésre, minthogy természetesen csekély munkáért csekély bért is fizetnek. A trafikos mostanáig nem volt képes ezt a helytelen felfogást megváltoztatni. Ő csak dolgozott, még manapság is 14—16 órát dolgozik naponta, anélkül, hogy több keresetre tehetne szert a legrosszabb napszámosnál. Ehhez járul még az a körülmény, hogy manapság minden üzlet bizonyos szakismeretet kíván, ha egyáltalán életképes; azonkívül szükséges még, hogy a trafikosnak kellő tőke, tisztességes berendezésű üzlethelyiség, gyakorlott kiszolgálószemélyzet álljon rendelkezésére, tehát csupa olyan dolog, amelyek meglehetősen költségterhet rónak rá. Körülbelül 60 év óta a trafikosok províziója ugyanaz maradt és noha a forgalom azóta meg is négyesződött, jelenleg négyszer annyi elárúsítóhely is van, mint hajdan. A jövedelem változatlan maradt, de a kiadások jelentékenyen emelkedtek, teljesen eltekintve attól, hogy a megélhetés háromszor annyiba kerül, mint hajdan.

A trafikos helyzete tehát nagyon komoly. A trafikosnak az étellel olyan küzdelmet kell vívnia, aminőt legfeljebb csak a proletariatus legsőbb fokán látunk és a harc nagyrészt az ő vereségével végződik. Azonkívül a trafikos az állam munkása, tehát kétszeresen méltánylandó az ő munkája, amely neki van szentelve. Ebbe a létért és a léttel folytatott küzdelemben még számos majdnem elviselhetetlen tényező játszik közbe, amelyek existenciájának megkeserítéséhez nagymértékben hozzájárulnak. A trafikos egy nagyárushoz van utalva, aki az ő konkurrens, minthogy annak is van kísáradája, ahol természetesen a legjobb árut árusíthatja. A trafikost a dohányzószerek gyártói és az ezekkel kereskedők kizsákmányolják és kiméletlenül bánnak el vele, mert nem respektálnak mást benne, mint ami tényleg, alkalmas eszköz áruiknak forgalombahozatalára. Végül a trafikosnak még az adózás tekintetében is hátrányt kell elszenvednie, miután őt minden egyes bevett fillér után megadóztatják, minthogy bevételéről pontos kimutatás áll rendelkezésre, ami más foglalkozásnál nem áll. S hogy csordultig teljen a pohár, a közönség is érezteti a trafikossal, hogy a fővárosban 1000 tőzsde van. Ez a hallatlan konkurrencia okozza, hogy a közönség igen gyakran a leghihetlenebb követelésekkel lép fel. Sokáig tarthat ez még így?

A trafikosnak terhes munka, szűkös bér és számtalan kellemetlenség mellett még az az elégtétele se legyen, hogy mindennapi kenyerét gond és bánat nélkül megszerezze?

Ez indította a trafikosok egy részét egy évvel ezelőtt arra, hogy a szövetséget megalapítsa. Most tehát már fennáll, tehát a legrövidebb idő alatt naggyá és erőssé kell tenni. Mert csak egy nagy és erős szövetség képes mindazt elérni, amire törekszik és amit ki kell vívnia, hogy az egyes existenciáról beszélhessen és az összesség mondhassa, hogy a kisárusok hivatása végre egy sorba helyeztetett minden egyéb becsületes üzleti vagy ipari foglalkozással.

Kiválogathatják-e a vevők a szivart?

Ez a kérdés már gyakran foglalkoztatta az egyes dohánykisárusokat, az összességet azonban még sohasem s így előmozdítja ezt a visszaélést, mely évek óta Magyarországon és Ausztriában polgárjogot nyert. Mindenekelőtt nézzük a kérdést. Kiválogathatja-e a vevő a dobozból a szivarokat tetszése szerint, azaz köteles-e a trafikos ily irányu kívánságát teljesíteni? Mi határozott nem-mel felelünk erre a kérdésre. Nincsen semmiféle rendelet, sem hatósági intézkedés, amely a trafikosnak kötelességévé tenné, hogy a vevő elé az egész szivaros dobozt tegye. Joga van ennél fogva annyi szivart vagy cigarettát átnyújtani, ahányat a vevő kívánt. Mint fentebb említettük, ez a rossz szokás már évek óta áll fenn és ezt a szivarválogatást maguk a trafikosok hozták be. Hiszen egy állami monopóliumi szivart, amelyet a kincstár gyárt és hoz forgalomba, nem szükséges válogatni, mert a dobozban lévő szivarok közül egyik sem jobb vagy szebb a másiknál. Ehhez járul még, hogy a vevő a szivar hegyét megérinti s néhány darabban bánt el így, mintha ennek a manipulációnak a révén meggyőződhetnék arról, hogy a szivar száraz vagy nedves-e. Ez az eljárás már azért is nevetséges, mert elsősorban az egy dobozban lévő összes szivarok ugyanegy időben készülnek, tehát egyidősek és másodsorban a szivar végének megérintése által a szivar minőségét lehetetlen meg tudni.

A higiénia terén már évek óta fáradoznak azon, hogy mindazon helyeken, ahol a fertőzés veszélye forog fenn, szigorú óvrendszabályok vétessenek foganatba, hogy a betegségek tovaterjedése meggátoltassék. Így például nemrég a fővárosi rendőrség a kávéházakat arra utasította, hogy a péksüteményt a vendégeknek csupán egyenként szolgáljanak fel; oly intézkedés, amely teljesen jogos, mert ugyanazt a zsemlyét tizen is kezükbe veszik, mielőtt valaki meg enné. Vártuk, hogy a trafikosok is majd hasonló utasítást nyernek, mert a szivart is számos, gyakran nagyon piszkos kéz érinti s végül valaki gyanútlanul ajkai közé veszi és betegséget szerez általa. Minthogy azonban a pénzügyigazgatóság és nem a rendőrség a trafikosok fölöttes hatósága és ennek részéről ily tartalmu rendelet nem bocsátatott ki, ez irány-

ban ezideig semmi sem történt. A trafikokban a szivart jelenleg is „kiválogatják“, ami egyértelmű azzal, hogy a publikum egyrésze a szivart a kézzel való érintés által inficiálja. De anyagi kárt is szenved a trafikos ezáltal, ha a szivar oly sok kézen megy keresztül. A szivar hegye a sok érintés folytán vagy letörik, vagy a fedőlap megrepedezik, amiáltal a szivar eladhatatlanná válik. Olyan árucikknél, amely olyan csekély hasznot hajt, mint a szóban forgó, az elárusítóra nézve ez kétszeresen érzékeny veszteséget jelent.

A trafikosok részéről csupán egyöntetű megegyezésre van szükség, hogy a közönséget erről a rossz szokásáról leszoxtassák, ami annál könnyebben keresztül vihető, mert az elárusítási utasítások sehol sem tartalmaznak oly passzust, amely a szivarok kiválogatását megengedné. Ezideig a pénzügyminiszterium nem bocsátott ki ugyan ellenkező rendeletet, de rendkívül kívánatos lenne, hogy ez nemsokára megtörténjen, mert ez az ügy ékesen szól maga mellett. Ha a pénzügyi hatóságok rendeletek útján, a sajtó erre vonatkozó nyilatkozatai által, a trafikos a tilalom szigorú betartása által az ügyet kellő figyelemben részesítik, akkor rövid idő alatt véget lehet vetni egy visszaélésnek, amelyen igazán csodálkozni lehet, hogy manapság fennállhat, amikor mindenben fertőzési veszedelemet látnak.

Vegyes hírek.

Egy új lap. „Pénzügyőrségi Szaklap“ cím alatt a fővárosban egy a pénzügyőrség érdekeinek szentelt szaklap jelenik meg, amely kitűnő cikkeivel oktatólag akar hatni. A lap szerkesztőjét *Preszly Gyula miniszteri számellenőrt* munkatársai *Kleszky Gyula* pénzügyőri főbiztos és *Lukács Ferenc* pénzügyőri biztos munkájában kitűnően támogatják, miáltal a lap kiváló tartalmat nyer, amely olvasóinak rendkívül hasznára válik. Az eképen kitűnően szerkesztett szaklapnak technikai kiállítása is nagyon csinos, úgy hogy a 10 korévi előfizetési ár olcsónak mondható. Az új vállalkozásnak a magunk részéről folytonos fejlődést kívánunk.

Házasság. A budai anyakönyvi hivatalban május 24-én folyt le *Polatschek Irén* kisasszonynak, *Polatschek Lajos úr*, az I. ker. nagytrafik tulajdonosa, lányának esküvője *Kovács Jakab* mérnök úrral. Az esketésen nagyszámu, előkelő közönség vett részt, amely az ifju párt szívélyes szerencsekívánatával halmozta el.

A török dohányjövődék. A „Trkft. Ztg.“ jelenti Konstantinápolyból: A török dohányjövődék igazgatótanácsosainak nemrég Párisban megtartott összejevetelén a részvények osztaléka a lefolyt évre nézve a megelőző évvel egyenlő nagyságban állapított meg, azaz 12% vagyis 24 frank részvényenként. Hogy az igazgatótanács a 40.000 fontnyi nyereségtöbblet dacára az osztalékot fel nem emelte, ez a bizonytalan helyzetre való hivatkozással (tekintettel a jövődéki koncesszió meghosszabbítására) indokoltatott. Ez az igazgatótanácsnak kötelességévé teszi, hogy rendkívüli tartaléktökéit folytonosan

növelje. Továbbá megállapodás történt az iránt, hogy az igazgatótanácsosok személyes összejövetele, amelyek ez évben történtek első ízben, a jövőben rendszeresítenek. Az eddig gyakorlatban volt levélbeli tárgyalások gyakran nehézségeket idéztek elő. Az ülésen folytatott egyéb megbeszélések a jövedék meghosszabbítása tárgyában egységes véleményt tüntettek fel, de kötelező határozatokat a török kormánynak teendő ajánlatok tekintetében nem hoztak.

A IV. kerületi nagytrafik, amelyre Weiss Adolf elhalálózása folytán pályázat fog kiírni, állítólag egy nyugalmazott pénzügyminiszteriumi hivatalnoknak fog adni. Ez a megoldás valóban célszerűbb lenne, mint ha a protektorok serege küzdene ismét az engedély elnyeréséért. Olyan embereknek, akik mögött úgynevezett „pénzemberek“ állanak és akik az üzletet úgy is vezetik egy ilyen trafikot nem szabad átadni. Mint halljuk, ilyen emberek is viaskodnak érte. Egyébként még vissza fogunk térni e tárgyra.

Az amerikai dohánytermelés korlátozása. Az Egyesült Államok déli részeiben lakó dohányültetvényesek a termésükért megfelelő árat megadni vonakodó American Tobacco Co. és a velük együtt nem értő farmerek elleni harcukban gyujtogatástól és egyéb büntényektől sem riadnak vissza. Kentucky állam dohánytermelőihez felhívást intéztek, hogy a meglévő készletre nézve kedvezőbb árak elérhetése végett a jelen évben dohányt egyáltalán ne termeljenek. A „Burley Tobacco tss.“ első elnöke W. B. Hawkins által aláírt hirdetés egyebek közt ezt mondja: Ha dohányföldeteik fel lesznek dülva és csüreitek fel lesznek égetve, hiába fog Willson kormányzó egy zászlóalj katonát és gépfegyvereket tulajdonotok védelmére küldeni, vagy a megkorbácsolás elől megvédeni. A többség határozott: „1908-ban ne legyen termés!“ Ha beültetitek a dohányföldeket, a szenvedések éve kezdődik számotokra. 365 pokoli nap fog következni s álmatlan éjszakák. Riadó minden nesznel. De ringassatok magatokat abban a reményben: „az éji lovasok engem meg fognak kimélni.“ Meneküljete ami haragunk elől; mert ha dohányt vettek, vihart fogtok aratni.“

A franciák mint dohányosok. A nemrég nyilvánosságra hozott hivatalos statisztika szerint a francia dohánymonopólium az elmúlt évben 377 millió fr. jövedelmet hajtott, ami a megelőző évvel szemben 6 millió emelkedést jelent. 2½ millió kg. szivart adtak el, majdnem ugyanannyi cigarettát és 28½ millió kg. finomra vágott pipadohányt, összesen tehát 33½ millió kg. dohányt szivtak el. Majdnem 5 millió tubák fogyott el, ami mutatja, hogy ez a szokás még sokkal elterjedtebb, mint általában hiszik. Végül több mint 1 millió bagó fogyott el, ami szintén meglepő mennyiség. Mindenekelőtt azonban a cigaretta részesül a legnagyobb szeretetben a dohányosok részéről még pedig mindig fokozódó mértékben. A cigarettafogyasztás jövedelme 1872-ben alig egy millió fr.-ra rugott, 1882-ben 17 millióra emelkedett és aztán néhány évig egyforma maradt; az utolsó évben nem kevesebbet jövedelmezett, mint 72 milliót. Épen így három év óta a tubák eladásában szemmelátható emelkedés mutatkozik; ezzel szemben a szivarok, külö-

nösen az olcsóbb szivarok a pipadohány és bagó forgalmában némi csökkenés vehető észre. A dohány átlagos fogyasztása Franciaországban az elmúlt évben épen egy kilogrammot tett fejenként, 1202 gramm tubák és 872 gr. pipadohány és bagó. Egészben véve az dohány élvezetére majdnem egy fél milliárdot, pontosan 493.4570,99 frcot költöttek, vagyis 12.66 frcot fejenként. Ebből az összegből az állam kap 92%-ot, 11.66 frcot fejenként. Tekintettel erre az óriási nyereségre némi joggal kérde egyik lap, vajjon nem volna-e lehetséges a gyártmányok minőségét megjavítani.

Szabadság. Rada Géza osztálytanácsos, a pénzügyminiszterium XI. pénzügyőrségi ügyosztályának előadója, május elsejével lejáró szabadságának további három hónappal való meghosszabbításáért folyamodott. Távolléte ideje alatt ezután is dr. Wenzel Gusztáv osztálytanácsos pénzügyőrségi központi felügyelő fogja a pénzügyőrségi ügyosztályt vezetni. Jelenleg igen fontos, a pénzügyőrség szervezetére és jövő helyzetére vonatkozó kérdések, — amikről különben úgy hisszük már a legközelebbi számunk egyikében részletesebb hirt is adhatunk olvasóinknak — vannak tárgyalás alatt a pénzügyminiszteriumban s így olvasóink bizonyára örömmel és teljes megnyugvással veszik tudomásul, hogy érdekeik a lehető legjobb kezekben vannak letéve, mert köztudomásu, hogy dr. Wenzel Gusztáv osztálytanácsos, pénzügyőrségi központi felügyelő, mindenkor a legnagyobb szeretettel ragaszkodott a pénzügyőrséghez s annak érdekeiért, fáradságot nem ismerve mindenkor legjobb tudásával küzdött. Az ő vezetése mellett rövid idő alatt a már régen kiderült magas nivóra fog emelkedni a pénzügyőrségi testület.

Lys de France

a legfinomabb és legjobb cigarettahüvely.

Nagyban és kicsinyben

=== Kizárólag kapható: ===

özv. Konti Józsefné

m. kir. különlegességi tőzsdéjében

Budapest, Andrássy-ut 29.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Die Tabakfabrikaten im Abgeordnetenhouse. — Der Verband der Tabakfabrikanten. — Können die Cigarren vom Kunden ausgewählt werden? — Vermischte Nachrichten.

Die Tabakfabrikate im Abgeordnetenhouse.

Von Zeit zu Zeit erfahren die Tabakfabrikate des ungarischen Tabak-Monopols eine Kritik im Abgeordnetenhouse, die sich aber fast immer darauf beschränkt, irgend eine Sorte als schlecht zu bezeichnen. Bald sind es die Virginer, bald die Trabuco Cigarren, bald diese oder jene Sorte Cigaretten, die man als schlecht bezeichnet. Von einem allgemeinen, sich auf die Fabrikation überhaupt erstreckenden Urtheile erfahren wir nichts.

Und das beweist, dass die betreffenden Interpationen über die Beschaffenheit irgend einer Sorte nichts anderes, als die Meinung eines Einzelnen ausdrücken, die er jeweilig von irgend einer Sorte besitzt. Derlei Kritik besitzt aber nicht den geringsten Werth.

Ganz anders lautete dagegen die Interpation, welche jüngst ein Abgeordneter an den Finanzminister richtete. Während der Verhandlung des Budgets brachte der betreffende Abgeordnete die Qualität der billigen Sorten Cigarren zur Sprache, welche er als schlecht bezeichnete. Vom Standpunkte echter demokratischer und gerechter Auffassung wäre eine derartige Interpation vollständig am Platze, wenn sie auch berechtigt wäre. Allein, das ist sie nicht. Denn gerade die wohlfeilen Sorten Cigarren, als da sind: Cuba, Virginer, Portoriko und Kurze Cigarren, entsprechen ihren Preisen derart, dass gesagt werden kann, diese Sorten würden in Staaten wo kein Monopol existirt ebenfalls zu diesen Preisen anstandslos gekauft werden und man würde sie für recht gut finden.

Tadel wo es zu tadeln gibt. Aber es muss auch dem Verdienste sein Recht gelassen werden. Wir geben zu, dass es häufig vorkommt, dass manches Fabrikat schlechter ist, als das andere, dass sogar manche Cigarre ein schlechtes Aroma aufweist, schlecht brennt etc. etc. Nun aber darf

daran nicht vergessen werden, dass der Tabak ja eine Pflanze ist und nicht jedes Blatt einzeln nach seinem Aroma hier untersucht werden kann. Es gibt kein Fabrikat in der Welt, welches hierin eine Gleichmässigkeit aufweisen würde. Die Fabrikation kann nichts anderes thun, als das Rohmaterial prüfen, ob es sich für die betreffende Sorte eignet, ferner dafür zu sorgen, dass der Arbeiter nicht nachlässig bei der Anfertigung der Cigarre verfährt. Wenn aber in einem edlen Tabak-Ackerfeld gleichwohl sich manchmal durch Einflüsse des Wetters und des Bodens just eine oder die andere Pflanze ihren ursprünglichen edlen Kern eingebüsst hat, so lässt sich dagegen nicht ankämpfen. Es ist daher bei Besprechung der Tabakprodukte vor Allem nothwendig, dass man das Gesamtbild vor sich vorüberziehen lässt und nicht irgend eine Sorte, welche just das Unglück hatte aus einem Material erzeugt zu werden, welches die Natur entartete.

Sr. Excellenz Finanzminister Wekerle hat denn auch mit richtigem Verständnisse dem Interpellanten geantwortet. Der Wahrheit gemäss verkündete er, dass die angegriffenen Sorten recht gut sind und sogar den Beifall des Auslandes erringen. Gleichzeitig brachte Sr. Excellenz das Trafikwesen zur Sprache, das an der Verschlechterung der Tabakfabrikate auf dem flachen Lande sehr häufig die Schuld trägt und das der Finanzminister abzuändern Willens ist.

Nachdem wir seit Jahren uns mit dieser nicht zu bemäntelnden Thatsache befassen und ein regelrechtes Verschleisswesen fortwährend urgiren, sei es uns gestattet auf diesen Gegenstand, bei dieser Gelegenheit wieder zurückzukommen.

In Ungarn existiren 420 in Kroatien 80 Grosstrafikanten. Von diesen 500 im Lande sich befindlichen Grosstrafiken, sind mehr als 300 mit Specerei und Fettwaaren verbundene Geschäfte, welche den Tabakgrossverschleiss lediglich zu dem

Zwecke ausüben, damit ihre Specerei- und Fettwaren-Artikel flotteren Absatz finden, zumal auch die Kleintrafikanten die bei ihnen zur Fassung angewiesen sind, derartige gemischte Geschäfte sind.

Es unterliegt nun gar keinen Zweifel, dass die aus den Fabriken und Tabak-Magazinen kommenden, gesunden Waaren, in diesen, von allerlei Gerüchen geschwängerten Lokalen vollständig verdorben werden. Da bekanntlich Tabak die Eigenschaft besitzt auf jeden äusseren Luft oder Geruchseinfluss zu reagieren, lässt sich auch denken, wie sehr die Tabakfabrikate, die bisher von derartigen Einflüssen behütet wurden, in Mitleidenschaft gezogen werden. Und wenn die Waaren nicht vollständig durch den Aufenthalt in diesen Lokalen verdorben werden, so ist dies nur dem Umstande zuzuschreiben, wonach die meisten Grosstrafikanten in der Provinz Vorräthe für höchstens einigen Tagen besitzen, während die Kleintrafikanten dort, fast gar kein Lager aufweisen können. Nun sind aber auch diese Umstände, wie man weiss, den Tabakprodukten nachtheilig, da eine Cigarre, bevor sie dem Raucher in die Hände gelangt, zumindest einige Wochen auf einem trockenen Orte gehalten werden muss. Das Alles trägt nun keineswegs dazu bei, die vom Haus aus gut gemachte Cigarre zu verbessern, im Gegentheil, sie wird, wie gesagt schlecht, häufig sogar unrauchbar. Die Tabak-Regie leidet unter diesen Verhältnissen nach jeder Richtung hin, das wissen wir. Sie wird, wie man sieht mit Unrecht angegriffen, vom Publikum bekrittelt, trotzdem sie ihre Pflicht recht wacker erfüllt. Ausserdem schädigt diese Manipulation den Consum gewaltig zum grossen Nachtheile der Staatskasse.

Der Herr Finanzminister hat, wie wir gesehen haben, diese Verhältnisse genau studirt und wie er versicherte auch den Willen eine gründliche Verbesserung dieser Verhältnisse eintreten zu lassen. Wir zweifeln nicht daran, dass dies bald geschehen wird, zum grossen Vortheile des Tabak-Monopols, das gegenwärtig im Auslande im hohen Ansehen steht.

Der Verband der Tabaktrafikanten.

Die Tabakkleintrafikanten der Hauptstadt sind, in richtiger Erkenntniss der zweckmässigen und dringend nothwendigen Ziele, welche sich der Verband zur Auf-

gabe macht, demselben zum grossen Theile beigetreten. Es ist dies eine erfreuliche Erscheinung die nicht verfehlen wird, die manigfachen Wünsche, welche der Beruf des Trafikanten erfordert, näher zu bringen.

Den neu eingetretenen Mitgliedern sind wohl, das setzen wir voraus, die Tendenzen des Verbandes genau bekannt; gleichwohl halten wir es für nothwendig ihre Aufmerksamkeit auf die Aufgaben hinzulenken, welche sie zu erfüllen haben, soll der Beruf des Trafikanten durch die Thätigkeit des Verbandes gehoben und gestählt werden.

Man war es bisher gewohnt die Beschäftigung des Tabakverschleissers als eine solche anzusehen, welche im Nothfalle ergriffen, vor jedem ohne Ausnahme betrieben werden konnte. Tabak und Cigarren zu verkaufen, zudem zu einem limitirten Preise, das wäre die leichteste Beschäftigung, so meinte das Publikum und leider auch diejenigen, die mit den Trafikanten geschäftlich zu thun haben. Die schlimmen Konsequenzen, welche eine derartige Auffassung zur Folge hatte, blieben natürlich nicht aus. Namentlich drückten sich dieselben in dem Verdienste des Verschleissers aus, da naturgemäss für eine geringe Leistung auch ein geringer Lohn bezahlt wird. Der Trafikant verstand es bisher nicht diese falschen Meinungen zu widerlegen. Er arbeitete, arbeitet noch heute 14 bis 16 Stunden täglich, ohne mehr zu erreichen als der geringste Tagelöhner erwirbt. Dazu tritt noch der Umstand, dass heutzutage jegliches Geschäft an gewisse Kenntnisse gebunden ist, soll es überhaupt lebensfähig sein; ausserdem gehört auch dazu das Vorhandensein eines entsprechenden Kapitals, einer anständigen Einrichtung des Lokales, geschulten Personals, also lauter Dinge, die eine ziemlich Spesenlast verursachen. Seit beinahe 60 Jahren ist die Provision der Trafikanten dieselbe geblieben und wenn sich der Umsatz seither auch vervierfacht hat, so sind gegenwärtig auch viermal so viele Verschleissstellen, wie ehemals. Der Verdienst ist derselbe geblieben, aber die Ausgaben haben sich bedeutend erhöht, ganz abgesehen davon, dass auch die Lebensweise heute dreifach höher zu stehen kommt, wie die von Einst.

Die Lage des Trafikanten ist also eine sehr ernste geworden. Ein Kampf, wie er höchstens nur noch bei dem untersten Proletariat mit dem Leben ausgekämpft wird, hat der Trafikant zu vollbringen und zumeist endet er mit seiner Niederlage. Und dabei ist er der Arbeiter des Staates, also doppelt berücksichtigenswerth, weil seine Thätigkeit diesem gewidmet ist. Zu diesem Kampfe ums Leben und mit dem Leben, gesellen sich aber noch ausserdem noch so viele fast unerträgliche Faktoren, welche die Existenz im hohem Maasse verbittern helfen. Der Trafikant ist zu einem Grosstrafikanten angewiesen, der sein Konkurrent ist, da auch er einen Kleinverschleiss besitzt, wo er das Beste zu liefern im Stande ist. Der Trafikant wird von den Händlern und Fabrikanten der Rauchrequisiten ausgebeutet und mit Rücksichtslosigkeit behandelt, weil man ihn nicht als das respektirt, was er in der That

ist, der massgebende Faktor zum Vertriebe seiner Artikel. Schliesslich hat der Trafikant noch in Hinsicht der Besteuerung einen Nachtheil zu überwinden, da man ihn für jeden vereinnahmten Heller besteuert, was bei anderen Berufen nicht der Fall ist. Um das Mass voll zu machen lässt es auch das Publikum dem Trafikanten fühlen, dass es in der Hauptstadt 1000 Trafiken gibt. Diese unerhöchte Konkurrenz bewirkt es, dass das Publikum sehr häufig in seinem Ansprüches die unglaublichsten Forderungen stellt. Soll das noch lange so fortgehn? Soll der Trafikant bei kurzer Entlohnung, harter Arbeit und vielen Unannehmlichkeiten nicht einmal jene Genugthuung heben, dass er das tägliche Brot ohne Kummer und Sorge erwirbt?

Das hat eine Anzahl Trafikanten vor einem Jahre bewogen den Verband zu gründen. Nun steht er da, getreu seiner Vornahme ihn in kürzester Zeit gross und stark zu machen. Denn nur ein grosser starker Verband vermag all das zu erreichen was er erstrebt und erstreben muss, soll der einzelne von einer Existenz sprechen können und die Gesamtheit sagen können, dass der Beruf des Kleintrafikanten endlich gleichgestellt worden ist, mit jeden anderen ehrlichen geschäftlichen oder gewerblichen Berufe.

Können die Cigarren vom Kunden ausgewählt werden?

Diese Frage hat stets die einzelnen Tabakkleinverschleisser beschäftigt, noch niemals aber die Gesamtheit, damit sie einer Unfug steuere, der in Ungarn und Österreich sich seit vielen Jahren eingebürgert hat. Vorerst die Frage. Kann sich die Kunde die Cigarren aus dem Kistchen nach Belieben wählen, das heisst, ist der Trafikant verpflichtet diesbezüglich seinem Wunsche zu entsprechen? Wir beantworten diese Frage mit einem Nein. Es gibt keine Verordnung, es existirt keine behördliche Vorschrift, welche dem Trafikanten die Pflicht auferlegt, dem Kunden die Cigarrenkiste zu reichen. Er hat demnach das Recht, so viel Cigarren oder Cigaretten dem Käufer vorzulegen, wieviel derselbe wünscht. Wie oben erwähnt existirt das Auswählen der Cigarren seit vielen Jahren und hat diese Unsitte der Trafikant selber eingeführt. Eine Monopol Cigarre, die der Stadt fabricirt und in den Handel bringt braucht ja nicht gewählt zu werden, da keine einzige Cigarre eines Kistchens besser oder schöner ist als die andere. Und dazu kommt noch, dass der Kunde die Spitze der Cigarre berührt und einige Stück derart misshandelt, als ob er durch diese Manipulation erfahren könnte, ob die Cigarre trocken oder nass ist. Dieser Vorgang ist schon deshalb lächerlich, weil fürs erste, sämtliche Cigarren eines Kistchens zu einer Zeit angefertigt wurden, daher gleich alt sind und zweitens durch das Berühren der Spitze, die Beschaffenheit der Cigarre nicht ermittelt werden kann.

Seit Jahren ist man auf dem Gebiete der Hygieny bemüht, aller Orten wo eine Ansteckungsgefahr möglich wäre, strenge Masregel zu ergreifen um die Verbreitung mancher Krankheiten zu verhüten. So hat sich jüngst die hauptstädtische Polizei veranlast gesehen, dass den Gästen das Gebäck und einzeln verabreicht werde, eine Verfügung die Berechtigung hat, da ein und dieselbe Semmel häufig von zehn Händen angestastet wird, ehe sie von Jemandene gegessen wird. Wir hatten erwartet, dass auch die Trafikanten eine derartige Verordnung erhalten werden, denn auch die Cigarre wird von vielen, häufig sehr schmutzigen Fingern berührt und schliesslich von einem Unschuldigen zwischen den Lippen genommen der eine Krankheit davon trägt. Da jedoch die Finanzdirection und nicht die Polizei die Trafiken befehligt und von dieser Seite keine Verordnung erlassen wurde, so geschah eben nach dieser Richtung hier gar nichts. In den Trafiken werden die Cigarren auch gegenwärtig „ausgewählt“ was gleichbedeutend ist, dass ein Theil des Publikums diesen durch das Berühren mit der Hand, nicht selten, infiscirt. Aber auch einen materiellen Schaden erleidet der Trafikant dadurch, wenn die Cigarre durch so und so viele Hände geht. Entweder werden durch das Berühren der Spitze diese abgebrochen, oder das Deckblatt erhält Sprünge, wodurch die Cigarre unverkäuflich ist. Bei einem Artickel welcher einen solch geringen Nutzen abwirft, wie hier, ist diess für den Verschleisser doppelt empfindlich.

Von Seite der Trafikanten bedarf es eigentlich nur eines einmüthigen Zusammengehens um dem Publikum diese Unart abzugewöhnen, was auch leichter zu bewerkstelligen ist, als die Verschleissvorschriften nirgend einen Passus enthalten, der das Auswählen der Cigarren gestatten würde. Bisher wurde von Seite der Finanzdirectionen allerdings auch keine gegenheilige Verordnung erlassen; allein es wäre zu wünschen dass diess bald geschähe, da diese Angelegenheit für sich selber spricht. Wenn die Finanz-Behörder durch Verordnungen, die Presse durch ihre darauf Bezugnehmenden Äusserungen, der Trafikant durch sein strenges Beharren das Verbot einzuhalten, die Angelegenheit verfolgen werden, dann bedarf es nur sehr kurzer Zeit und ein Unfug ist abgestellt, über den man sich nur wundern muss, dass er heut zu Tage noch existirt, heute, wo man ja so gerne in alles und Allen eine Ansteckungsgefahr erblickt.

Vermischte Nachrichten.

Ein neues Blatt. Unter dem Titel „Pénzügy-örségi Szaklap“ erscheint in der Hauptstadt ein den Interessen der Finanz-Wache gewidmetes Fachblatt, das auch in einschlägigen Artikeln belehrend wirken will. Der Redakteur des Blattes *Ministerial-Rechnungskontrolor Preszly Gyula* wird von seinen Mitarbeitern dem Finanzwach-Oberkommissär *Kleszky Gyula* und

Finanzwach-Comissár *Lukács Ferencz* aufs trefflichste unterstützt, wodurch das Blatt einen gediegenen Inhalt aufweist, der seinen Lesern gut zu statten kommt. Das derart vorzüglich redigirte Fachblatt besitzt auch eine recht hübsche technische Ausstattung, für welche der Abonnements-Preis von 10 Kr. pro Jahr ein billiger genannt werden kann. Wir wünschen dem neuen Unternehmen ein stetes Gedeihen.

Vermählung. Am 24. Mai fand im Ofner Matrikelamt die Trauung der Tochter des Grosstrafikanten des I. Bez. Herrn *Ludwig Polatschek* Fräulein *Jenny Polatschek* mit dem Ingenieur Herrn *Jakob Kovács* statt. Der Trauung wohnte ein zahlreiches vornehmes Publikum an, welches dem jungen Paare ihre herzlichsten Gratulationen darbrachte.

Die türkische Tabakregie Aus Konstantinopel wird der „Erkft. Ztg.“ gemeldet: In der kürzlich in Paris stattgehabten Zusammenkunft der Verwaltungsräte der türkischen Tabakregie wurde die Dividende auf die Aktien für das abgelaufene Jahr in gleicher Höhe wie im vorangegangenen beschlossen, d. i. also 12 Proz. gleich 24 Frcs. pro Aktie. Dass der Verwaltungsrat trotz des ungefähr 40.000 Pfund mehr betragenden Reingewinnes pro 1907 mit der Dividende nicht höher hinausgeht, wurde mit der noch ungeklärten Lage in

bezug auf die Verlängerung der Regiekonzession motiviert. Dieselbe mache es dem Verwaltungsrat zur Pflicht, die ausserordentlichen Reserven noch weiter zu stärken. Ferner kam man überein, die persönlichen Zusammenkünfte der Verwaltungsräte, welche in diesem Jahre zum ersten Male stattfanden, künftig zur Regel werden zu lassen. Die bisher geübten brieflichen Auseinandersetzungen hatten häufig zu Schwierigkeiten geführt. Die in der Sitzung ferner geführten unverbindlichen Besprechungen schienen bezüglich der Regieverlängerung eine einmütige Auffassung zutage zu fördern, doch wurden irgendwelche bindende Beschlüsse für Vorschläge an die ottomanische Regierung noch nicht gefasst.

Die Grosstrafik des IV. Bezirkes, welche durch das Ableben weil. Herrn Adolf Weiss zur neuen Ausschreibung gelangt, soll an einem im Ruhestande sich befindlichen Beamten des Finanzministeriums ertheilt werden. In der That wäre diese Lösung weit zweckmässiger, als dass ein Heer von Protektoren sich abermals um die Ertheilung der Lizenz streitet. An Leuten, hinter deren Rücken sogenannte „Geldgeber“ stehen und die ein derartiges Geschäft auch danach führen, darf ein derartiges Verlag nicht abgegeben werden. Wie wir vernehmen bemühen sich auch solche Leute darum. Wir kommen auf den Gegenstand übrigens noch zurück.

„BOURBON“

szivarkahüvelyek, az egyedüli hüvelyek, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárak részére ajánlható. A hüvelyüzletekben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és a különlegességi raktáraktulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyek elárulásával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, amelyek az ideális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító, u. m. **Hirsch Jakab** budapesti továbbá az aradi, miskolci, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olmüci, linci, innsbrucki stb. különlegességi árudák. **Elster és Topf** lebergi cég kívánatra szívesen szolgál mintákkal és úrlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

Mindenütt kapható!!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyujtó. ≡

≡

Legjobb a

Germán

és

Krokodil

rózsaszalon-gyujtó.

Mindenütt kapható!!